

คู่มือ

ใบกำกับภาษี

.....กรมสรรพากร

คำนำ

ใบกำกับภาษี ถือเป็นเอกสารหลักฐานสำคัญอย่างหนึ่งของระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่ต้องจัดทำ และออกให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการทุกครั้ง ที่มีการขายสินค้าหรือการให้บริการ โดยเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ กรมสรรพากรได้ออกประกาศอธิบดี กรมสรรพากรกำหนดให้ผู้เสียภาษีอากรทุกประเภททั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล บริษัทและห้างหุ้นส่วน นิติบุคคล ใช้เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ๑๓ หลัก แทนเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ๑๐ หลัก ที่ใช้อยู่เดิม ในการติดต่อกับกรมสรรพากร และ ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๑๙๙) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดทำ ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบ จะต้องระบุเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการที่เป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ (บัญชีชุดเดียว) ทำให้รัฐบาลสามารถวิเคราะห์และวางแผนในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการได้ตรงต่อความต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้เกิดมาตรการบัญชีชุดเดียวขึ้น ตามพระราชกำหนดยกเว้นและสนับสนุน การปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชกฤษฎีกาออกตามความ ในประมวลรัษฎากรว่าด้วยลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๙๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙ และในขณะเดียวกันการจัดทำบัญชีชุดเดียวยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ในการนำระบบ e-Payment มาใช้ ซึ่งมีส่วนส่งเสริมในการทำธุรกรรมและการบริหารเงินของผู้ประกอบการ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว คล่องตัว และเกิดประสิทธิภาพ อันจะส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยรวมต่อไป

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ได้เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาโครงสร้างระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) โดยแผนดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของประเทศไทยให้เข้าสู่ระบบการชำระเงินแบบ อิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างครบวงจร โดยโครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นหนึ่งในแผนงานดังกล่าวด้วย ซึ่งจะได้มีการพัฒนาระบบ e-Tax Invoice อันจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ e-payment สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดังนั้นคู่มือเล่มนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้ ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้เตรียมตัวเพื่อรองรับกับระบบภาษีและเอกสารธุรกรรม อิเล็กทรอนิกส์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ได้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับรายละเอียดการจัดทำใบกำกับภาษีแบบ เต็มรูปแบบ ใบกำกับภาษีอย่างย่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

กรมสรรพากรหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดทำเอกสารเผยแพร่คู่มือใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ และผู้ที่สนใจทั่วไป ได้เป็นอย่างดี

กรมสรรพากร

ตุลาคม ๒๕๕๙

สารบัญ

บทนำ.....	๑
รู้จักกับใบกำกับภาษี.....	๑
การออกใบกำกับภาษี.....	๑
ผู้มีหน้าที่ออกใบกำกับภาษี.....	๒
ข้อห้ามการออกใบกำกับภาษี.....	๒
ประเภทของใบกำกับภาษี.....	๓
กรณีที่ไม่ต้องออกใบกำกับภาษี.....	๓
ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป.....	๔
วิธีการจัดทำรายการของใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป.....	๕
ตัวอย่างใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป.....	๑๐
ใบกำกับภาษีอย่างย่อ.....	๑๑
ตัวอย่างใบกำกับภาษีอย่างย่อ.....	๑๓
การใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินเพื่อออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ.....	๑๔
การเก็บรักษาใบกำกับภาษี.....	๑๔
บทกำหนดโทษ.....	๑๕
การจัดทำบัญชี รายงาน บัญชีพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนด.....	๑๕
มาตรการบัญชีชุดเดียว และ National e-Payment.....	๑๖

บทนำ

ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการกิจการที่มีรายรับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ เป็นปกติธุระ ไม่ว่าจะประกอบกิจการในรูปแบบของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือนิติบุคคลใด ๆ หากมีรายรับเกินกว่า ๑.๘ ล้านบาทต่อปี มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ผู้ประกอบการจดทะเบียน) และต้องยื่นคำขอจดทะเบียนฯ ต่อกรมสรรพากรภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มียารับเกิน ๑.๘ ล้านบาทต่อปี (ถ้ามีรายรับไม่เกิน ๑.๘ ล้านบาทต่อปี หากประสงค์จะขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มก็สามารถทำได้เช่นกัน) และเมื่อเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว กฎหมายยังได้กำหนดให้มีหน้าที่ต้องเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ออกใบกำกับภาษีทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการ จัดทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด และยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม จะเห็นได้ว่าการออกใบกำกับภาษีเป็นหน้าที่หนึ่งของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจะต้องจัดทำ และต้องจัดทำใบกำกับภาษีทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการ มิเช่นนั้นจะมีความผิด ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มควรจะได้ศึกษาทำความเข้าใจในการจัดทำใบกำกับภาษี เพื่อที่จะปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดไว้

รู้จักกับใบกำกับภาษี

ใบกำกับภาษี (Tax Invoice) คือ เอกสารหลักฐานสำคัญ ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจะต้องจัดทำ และออกใบกำกับภาษีให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการ เพื่อแสดงมูลค่าของสินค้าหรือบริการ และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในแต่ละครั้ง

การออกใบกำกับภาษี

กรณีการขายสินค้า

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่ต้องจัดทำใบกำกับภาษี พร้อมทั้งส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าในทันทีที่มีการส่งมอบสินค้า หรือเมื่อได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าให้แก่ผู้ซื้อก่อนส่งมอบสินค้า หรือเมื่อได้รับชำระราคาสินค้าก่อนส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ แล้วแต่กรณี

กรณีการให้บริการ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่ต้องจัดทำใบกำกับภาษี พร้อมทั้งส่งมอบให้แก่ผู้รับบริการในทันทีที่ได้รับชำระค่าบริการ หรือเมื่อได้มีการใช้บริการนั้นไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น ก่อนได้รับชำระค่าบริการ แล้วแต่กรณี

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องจัดทำสำเนาใบกำกับภาษี และเก็บรักษาสำเนาใบกำกับภาษีไว้ ณ สถานที่ประกอบการ หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

ผู้มีหน้าที่ออกใบกำกับภาษี

๑. ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ
๒. ผู้ขายทอดตลาดที่มีใช้ส่วนราชการ ซึ่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน โดยให้ผู้ขายทอดตลาดออกใบกำกับภาษีในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียนเจ้าของทรัพย์สิน (มาตรา ๘๖/๓ และคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๘๗/๒๕๔๒)
๓. ตัวแทนในราชอาณาจักร ของผู้ประกอบการจดทะเบียนในราชอาณาจักร โดยมีการตั้งตัวแทนเพื่อขายและได้ส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนแล้ว ทั้งนี้ เฉพาะสัญญาการแต่งตั้งตัวแทนเพื่อขายตามประเภทของสินค้า (มาตรา ๘๖ วรรคสี่)
๔. ตัวแทนในราชอาณาจักร ของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งได้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากร ตามมาตรา ๘๖/๒ โดยตัวแทนจะต้องออกใบกำกับภาษีในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด
๕. ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร และเข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นครั้งคราว (มาตรา ๘๕/๓ และมาตรา ๘๖ วรรคสอง)
๖. ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ถูกขีดชื่อออกจากทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เพราะเลิกประกอบกิจการ หรืออธิบดีสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม อธิบดีกรมสรรพากรจะอนุญาตให้ผู้ประกอบการที่ถูกขีดชื่อออกจากทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าว ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะหยุดประกอบกิจการ (มาตรา ๘๖/๑๑)
๗. ผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่ได้แจ้งขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและได้รับอนุมัติให้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี (มาตรา ๘๒/๓)

ข้อห้ามการออกใบกำกับภาษี

๑. ห้ามบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียน กล่าวคือ ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพแต่ไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๕/๑
๒. ห้ามผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งมิได้มีการขายสินค้าหรือให้บริการจริง กล่าวคือ การออกใบกำกับภาษีตามกฎหมายนั้น นอกจากผู้ออกจะต้องมีฐานะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนแล้วยังต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้มีการขายสินค้าหรือให้บริการเกิดขึ้น จึงจะถือเป็นเหตุตามกฎหมายที่จะต้องออกใบกำกับภาษีนั่นได้ ดังนั้น แม้จะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนหากมิได้ขายสินค้าหรือให้บริการเกิดขึ้นจริงแล้วออกใบกำกับภาษีแล้ว อาจต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและอาญา นอกจากนี้ ยังมีผลไปถึงผู้ประกอบการซึ่งนำใบกำกับภาษีดังกล่าวไปใช้ในการเครดิตภาษีด้วย
๓. ห้ามผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักรซึ่งได้ให้ตัวแทนของตนออกใบกำกับภาษีแทนตน ตามมาตรา ๘๖/๒ เนื่องจากประมวลรัษฎากรกำหนดให้ตัวแทนทำหน้าที่ในการออกใบกำกับภาษี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่อยู่นอกราชอาณาจักรแล้ว

๔. ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ทรัพย์สินถูกนำขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นโดยบุคคลอื่นตามมาตรา ๘๓/๕ เนื่องจากประมวลรัษฎากรกำหนดให้หน้าที่ในการออกใบกำกับภาษีเป็นของผู้ขายทอดตลาด

ประเภทของใบกำกับภาษี

๑. ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป (มาตรา ๘๖/๔)
๒. ใบกำกับภาษีอย่างย่อ (มาตรา ๘๖/๖)
๓. ใบเพิ่มหนี้ (มาตรา ๘๖/๙)
๔. ใบลดหนี้ (มาตรา ๘๖/๑๐)
๕. ใบเสร็จรับเงินที่ส่วนราชการออกให้ในการขายทอดตลาดหรือโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๘๓/๕

๖. ใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพากรที่ออกให้สำหรับการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๓/๖ หรือมาตรา ๘๓/๗ (มาตรา ๘๖/๑๔)

๗. ใบเสร็จรับเงินของกรมศุลกากร หรือกรมสรรพสามิต ออกให้ในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อกรมสรรพากร (มาตรา ๘๖/๑๔)

ในส่วนนี้จะขอลำถึงเฉพาะใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป และใบกำกับภาษีอย่างย่อเท่านั้น ซึ่งจะได้อธิบายในหัวข้อต่อไป

กรณีที่ไม่ต้องออกใบกำกับภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขายสินค้าหรือให้บริการ ต้องออกใบกำกับภาษีทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือการให้บริการ เว้นแต่ ในกรณีดังต่อไปนี้ มีกฎหมายและแนวทางปฏิบัติของกรมสรรพากรให้สิทธิเลือกไม่ต้องออกใบกำกับภาษีก็ได้

๑. การขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย

กำหนดให้กิจการรายย่อยไม่ต้องออกใบกำกับภาษี สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการที่มีมูลค่าครั้งหนึ่งไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท เว้นแต่ ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการจะเรียกร้องใบกำกับภาษี สำหรับกิจการดังต่อไปนี้

๑.๑ การขายสินค้าหรือให้บริการ ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่เคยมีมูลค่าของฐานภาษีในเดือนใดถึง ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๒ การขายสินค้าหรือให้บริการซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการแต่ละแห่งเป็นรถเข็น แผงลอย หรือหน่วยงานที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

๑.๓ การให้บริการการแสดง การเล่น การกีฬา การแข่งขัน การประกวดหรือการกระทำใด ๆ ในลักษณะทำนองเดียวกันที่จัดขึ้นเพื่อเก็บเงินจากผู้ดู ผู้ฟัง ผู้เล่น หรือผู้เข้าแข่งขัน

๑.๔ การประกอบกิจการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ

๑.๕ การประกอบกิจการให้บริการทางพิเศษหรือทางหลวงสัมปทาน

๑.๖ การประกอบกิจการให้บริการสนามบิน

๑.๗ การประกอบกิจการให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งมวลชน เช่น การให้บริการสถานที่จอดรถหรือให้บริการห้องสุขาแก่ประชาชนผู้มาใช้บริการรถไฟฟ้า

๒. การขายน้ำมันเชื้อเพลิงของสถานบริการน้ำมัน

การขายน้ำมันเชื้อเพลิงของสถานบริการน้ำมันโดยผ่านมิเตอร์หัวจ่ายอันมีลักษณะเป็นการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก มีสิทธิที่จะขายน้ำมันเชื้อเพลิงโดยไม่ต้องออกใบกำกับภาษีสำหรับการขายน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีมูลค่าครั้งหนึ่งไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท เว้นแต่ผู้ซื้อสินค้าจะเรียกร้องใบกำกับภาษี โดยจะต้องยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากรพร้อมแนบเอกสารหลักฐาน ได้แก่ สำเนา ภ.พ.๒๐ สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมัน หรือใบทะเบียนจัดตั้งสถานบริการน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง และแผนผังแสดงที่ตั้งพร้อมทั้งจำนวนหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและถังเก็บน้ำมันตามกฎหมาย

ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป

ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยทั่วไป มีหน้าที่ต้องออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือบริการ (เว้นแต่ ผู้ประกอบกิจการค้าปลีกซึ่งมีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ) โดยใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

๑. คำว่า “ใบกำกับภาษี” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด

คำว่า “ใบกำกับภาษี” เป็นข้อความที่กฎหมายบังคับให้ต้องระบุไว้ในเอกสารซึ่งมีความมุ่งหมายให้เป็นใบกำกับภาษี นอกจากนี้ ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนประสงค์จะจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปพร้อมกับเอกสารทางการค้าอื่น เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบส่งของ ใบแจ้งหนี้ ซึ่งมีจำนวนหลายฉบับอยู่ในชุดเดียวกัน และใบกำกับภาษีมิใช่เอกสารฉบับแรกของเอกสารดังกล่าว ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ในใบกำกับภาษีและสำเนาใบกำกับภาษีของเอกสารชุดดังกล่าว ต้องมีข้อความว่า “เอกสารออกเป็นชุด” ไว้ด้วย

(๒) ในสำเนาของใบกำกับภาษี ต้องมีข้อความว่า “สำเนาใบกำกับภาษี” ไว้ด้วย ข้อความว่า “เอกสารออกเป็นชุด” และ “สำเนาใบกำกับภาษี” ตามวรรคหนึ่ง จะต้องตีพิมพ์ขึ้นหรือจัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในกรณีจัดทำใบกำกับภาษีขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทั้งฉบับ จะประทับด้วยตรายางเขียนด้วยหมึก พิมพ์ดีด หรือกระทำให้ปรากฏขึ้นด้วยวิธีการอื่นในลักษณะทำนองเดียวกันไม่ได้

๒. รายการคำว่า “ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษี”

(ก) ชื่อของผู้ออกใบกำกับภาษี หมายถึง ชื่อผู้ประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือชื่อสถานประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือชื่อการค้าของสถานประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ชื่อของผู้ออกใบกำกับภาษีจะใช้ชื่อย่อไม่ได้

กรณีชื่อผู้ออกใบกำกับภาษีหรือผู้รับใบกำกับภาษีที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล คำที่บอกสถานะสามารถใช้คำย่อแทนได้ ดังนี้

(๑) บริษัท จำกัด	ใช้คำย่อว่า บ. ... จก. หรือ บจ.
(๒) บริษัท (มหาชน) จำกัด	ใช้คำย่อว่า บมจ. ...
(๓) ห้างหุ้นส่วนจำกัด	ใช้คำย่อว่า หจก. ...
(๔) ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	ใช้คำย่อว่า หสน. ...

(ข) ที่อยู่ของผู้ออกใบกำกับภาษี หมายถึง ที่ตั้งของสถานประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๒๐) ไว้

กรมสรรพากรได้มีประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๑๙๙) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ กำหนดให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้จัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป จะต้องระบุข้อความรายการเกี่ยวกับสถานประกอบการ ซึ่งเป็นสถานที่ขายสินค้าหรือให้บริการไว้ในใบกำกับภาษี ดังนี้

(๑) กรณีสถานประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนไว้ในทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๒๐) ของผู้ขายสินค้าหรือให้บริการเป็นสำนักงานใหญ่ ให้ระบุข้อความคำว่า “สำนักงานใหญ่” หรือระบุคำย่อที่แสดงได้ว่าเป็นสำนักงานใหญ่ เช่น “สนญ.” “HO” “HQ” เป็นต้น หรือระบุเป็นตัวเลขศูนย์จำนวนห้าหลัก (๐๐๐๐๐) เพื่อแสดงว่าตัวเลขศูนย์จำนวนห้าหลัก (๐๐๐๐๐) เป็นรหัสของสำนักงานใหญ่ไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าวด้วย

(๒) กรณีสถานประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนไว้ในใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๒๐) ของผู้ขายสินค้าหรือให้บริการเป็นสาขา ให้ระบุข้อความคำว่า “สาขาที่ ...” โดยเลขที่ของสาขาให้ระบุเลขที่สาขาตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ เช่น “สาขาที่ ...” “Branch No. ...” “br.no ...” เป็นต้น หรือระบุเป็นตัวเลขจำนวนห้าหลักเพื่อแสดงว่าเป็นรหัสของ “สาขาที่ ...” เช่น ๐๐๐๐๑ ไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าวด้วย

ข้อสังเกต

ข้อความตาม (๑) (๒) จะตีพิมพ์ หรือจัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ประทับด้วยตรายาง เขียนด้วยหมึก พิมพ์ดีด ก็ได้ ทั้งนี้ สำหรับการจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่ได้จัดทำตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

(ค) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ออกใบกำกับภาษี

ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป กรมสรรพากรได้กำหนดให้ผู้เสียภาษีสรรพากรทุกประเภท ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล บริษัท และห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ใช้เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ๑๓ หลัก แทนเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ๑๐ หลัก ที่ใช้อยู่เดิมในการยื่นแบบแสดงรายการ การชำระภาษี การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย การติดต่อราชการกับกรมสรรพากร รวมทั้งการจัดเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดทำใบกำกับภาษี การจัดทำใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น โดยการใช้เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ๑๓ หลักนั้น ได้แบ่งการใช้ออกตามประเภทของผู้เสียภาษีอากร ดังนี้

(๑) ผู้เสียภาษีประเภทบุคคลธรรมดา ให้ใช้เลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ออกให้ เป็นเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

(๒) ผู้เสียภาษีประเภทนิติบุคคลไทย หรือนิติบุคคลต่างประเทศ ที่ต้องจดทะเบียน หรือขออนุญาตกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ให้ใช้เลขทะเบียนนิติบุคคลที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ออกให้ เป็นเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

(๓) ผู้เสียภาษีที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ให้ใช้เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ๑๓ หลัก ที่กรมสรรพากรออกให้

๓. รายการ “ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ”

(ก) “ชื่อ” ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ หมายถึง ชื่อผู้ประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือชื่อสถานประกอบการ หรือชื่อการค้าของสถานประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีบุคคลธรรมดาหมายความรวมถึง นามสกุลด้วย

(ข) “ที่อยู่ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ” หมายถึง ที่ตั้งของสถานประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้

ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป กรมสรรพากรได้มีประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๑๙๙) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ กำหนดให้ผู้ประกอบการจดทะเบียน ที่ได้จัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป จะต้องระบุเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนไว้ในใบกำกับภาษี รวมทั้งจะต้องระบุข้อความรายการเกี่ยวกับสถานประกอบการของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ในใบกำกับภาษี ดังนี้

(๑) กรณีสถานประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเป็นสำนักงานใหญ่ ให้ระบุข้อความคำว่า “สำนักงานใหญ่” หรือระบุคำย่อที่แสดงได้ว่าเป็นสำนักงานใหญ่ เช่น “สนญ.” “HO” “HQ” เป็นต้น หรือระบุเป็นตัวเลขศูนย์จำนวนห้าหลัก (๐๐๐๐๐) เพื่อแสดงว่าตัวเลขศูนย์จำนวนห้าหลัก (๐๐๐๐๐) เป็นรหัสของสำนักงานใหญ่ไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าวด้วย

(๒) กรณีสถานประกอบการตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเป็นสาขา ให้ระบุข้อความคำว่า “สาขาที่ ...” โดยเลขที่ของสาขาให้ระบุเลขที่สาขาตามที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น สาขาที่ ๑ สาขาที่ ๐๑ เป็นต้น หรือระบุเป็นตัวเลขจำนวนห้าหลักตามที่ปรากฏในทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อแสดงว่าเป็นรหัสของ “สาขาที่ ...” เช่น ๐๐๐๐๑ ไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าวด้วย

ข้อสังเกต

โดยข้อความตามข้อ (๑) ข้อ (๒) จะตีพิมพ์ หรือจัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ประทับด้วยตราลาย เขียนด้วยหมึก พิมพ์ดีด หรือทำให้ปรากฏขึ้นด้วยวิธีการอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันก็ได้

หมายเหตุ

เนื่องจากผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการบางรายยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการระบุเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๑๙๙) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ กรมสรรพากรจึงได้ออกคำชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑) ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ต้องระบุเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการไว้ในใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป เฉพาะกรณีผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเท่านั้น ถ้าผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการก็ไม่จำเป็นต้องระบุเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการนั้นไว้ในใบกำกับภาษีแต่อย่างใด

กรณีผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน ได้แจ้งให้ลูกค้าซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการแจ้งรายการเกี่ยวกับเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร โดยวิธีปิดเป็นประกาศ หรือแจ้งให้ลูกค้าทราบเป็นการทั่วไปหรือเป็นรายบุคคล หรือแจ้งโดยวิธีการอื่นใดแล้ว หากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ได้แจ้งรายการเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรให้ทราบหรือแจ้งว่าไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการได้ออกใบกำกับภาษีโดยไม่ระบุเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการไว้ในใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป ถือได้ว่าผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการมิได้มีเจตนาที่ออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่มีรายการไม่ครบถ้วนตามกฎหมายแต่อย่างใด

๒) ถ้าผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการมิได้แจ้งรายการเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรและรายการเกี่ยวกับสถานประกอบการดังกล่าวและได้รับใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปซึ่งไม่มีรายการดังกล่าว นั้น ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีนั้นก็จะกลายเป็นภาษีซื้อต้องห้าม ไม่สามารถนำไปใช้ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มได้ ตามมาตรา ๘๒/๕ (๒) แห่งประมวลรัษฎากร และถ้าการที่ไม่ได้แจ้งรายการดังกล่าวนี้มีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรก็จะต้องรับผิดตามกฎหมายต่อไป

๓) กรณีผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ก็ไม่ต้องแจ้งเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของตนเองให้แก่ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการแต่อย่างใด

๔. รายการ “หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขของเล่ม ถ้ามี”

ใบกำกับภาษีที่ไม่มีหมายเลขลำดับไม่ให้นำไปคำนวณเป็นภาษีซื้อ และในกรณีนี้ผู้ออกใบกำกับภาษีมีความผิด โดยมีรายการในส่วนที่เป็นสาระสำคัญไม่ครบถ้วน ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท

๕. รายการ “ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ”

ชื่อ ชนิด ประเภท ของสินค้าหรือของบริการให้ระบุเฉพาะชื่อ ชนิด ประเภทของสินค้าหรือของบริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในใบกำกับภาษี เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องระบุชื่อ ชนิด ประเภทของสินค้าหรือของบริการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในกำกับภาษีด้วย ให้กระทำได้โดยต้องจัดให้มีเครื่องหมายหรือแยกรายการแสดงให้เห็นชัดเจนว่าเป็นสินค้าหรือบริการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

๖. รายการ “จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ โดยให้แยกออกจากมูลค่าของสินค้าหรือของบริการให้ชัดเจน”

๗. รายการ “วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี”

วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี เป็นรายการที่เป็นสาระสำคัญที่ประมวลรัษฎากร กำหนดให้ต้องมีในใบกำกับภาษี และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงวันที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น คือ เป็นวันที่ได้มีการส่งมอบสินค้า โอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าให้กับผู้ซื้อ ได้มีการใช้บริการนั้นไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น ได้รับชำระค่าสินค้าหรือบริการ หรือวันที่ออกใบกำกับภาษี

วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี จะใช้ตัวเลขแทนการระบุชื่อเดือนก็ได้ และใช้ พุทธศักราช (พ.ศ.) หรือคริสต์ศักราช (ค.ศ.) ก็ได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนประสงค์จะทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบกับเอกสารทางการค้าอื่น เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบส่งของ ใบแจ้งหนี้ ซึ่งมีจำนวนหลายฉบับอยู่ในชุดเดียว และใบกำกับภาษีมิใช่เอกสารฉบับแรกของเอกสารดังกล่าวให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ในใบกำกับภาษีและสำเนาใบกำกับภาษีของเอกสารชุดดังกล่าว จะต้องมีความว่า “เอกสารออกเป็นชุด” ไว้ด้วย

๒. ในสำเนาของใบกำกับภาษี จะต้องมีความว่า “สำเนาใบกำกับภาษี” ไว้ด้วย

ข้อความว่า “เอกสารออกเป็นชุด” และ “สำเนาใบกำกับภาษี” จะต้องตีพิมพ์ขึ้นหรือจัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ในกรณีจัดทำใบกำกับภาษีขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทั้งฉบับ จะประทับด้วยตรา ยาง เขียนด้วยหมึก พิมพ์ดีด หรือกระทำให้ปรากฏขึ้นด้วยวิธีการอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันก็ได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการหลายแห่ง และสถานประกอบการ ที่มิใช่สำนักงานใหญ่ได้นำใบกำกับภาษีของสถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ไปส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้า หรือผู้รับบริการทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือการให้บริการ จะต้องมีความว่า “สาขาที่ออกใบกำกับภาษี คือ...” ไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าว โดยข้อความดังกล่าวจะตีพิมพ์ จัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ประทับด้วยตรา ยาง เขียนด้วยหมึก พิมพ์ดีด หรือกระทำให้ปรากฏขึ้นด้วยวิธีการอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันก็ได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งประกอบกิจการสถานบริการน้ำมันได้ขายน้ำมัน เชื้อเพลิงหรือได้ขายสินค้าหรือให้บริการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับรถยนต์ที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ จะต้องระบุเลขทะเบียนรถยนต์ไว้ในใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบ โดยข้อความดังกล่าวจะตีพิมพ์ จัดทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ประทับด้วยตรา ยาง เขียนด้วยหมึก พิมพ์ดีด หรือกระทำให้ปรากฏขึ้นด้วยวิธีการอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกันก็ได้

วิธีการจัดทำรายการของใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป

๑. รายการในใบกำกับภาษีให้ทำเป็นภาษาไทย หรือจัดทำเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษในฉบับเดียวกันก็ได้ ถ้าจะทำเป็นภาษาต่างประเทศอื่นต้องขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากร
๒. หน่วยเงินตราในใบกำกับภาษีต้องเป็นหน่วยเงินตราไทย และใช้ตัวเลขไทยหรืออารบิก ถ้าจะจัดทำเป็นหน่วยเงินตราต่างประเทศ ต้องขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากร
๓. ใบกำกับภาษีอาจออกรวมกันสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการหลายอย่างก็ได้
๔. ใบกำกับแบบเต็มรูป ต้องมีรายการครบถ้วน
๕. รายการในใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป จะต้องไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการขีด ขำ ขูด ลบ โดยยางลบ หรือใช้ยาหมึก ตก แต่ง ต่อเติม หากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีดังกล่าวถือเป็นภาษีซื้อต้องห้าม

ตัวอย่างใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป

2

AB

บริษัท เอ บี จำกัด (สำนักงานใหญ่)

๑๑๑ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ

Tel. ๐๒-๑๑๑-๑๑๑๑ FAX. ๐๒-๑๑๑-๒๒๒๒ E-Mail: ABC@hotmail.com

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓

ใบกำกับภาษี

1

TAX INVOICE

3

ชื่อผู้ซื้อ บริษัท ก.ข.ค. จำกัด (สำนักงานใหญ่)

ที่อยู่ ๒๒๒ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒

วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘

เลขที่ใบกำกับภาษี/เล่มที่ ๐๐๑/๐๐๒

วันครบกำหนดชำระเงิน ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘

7

4

5

ลำดับที่ NO.	รายการสินค้า DESCRIPTION	จำนวน QUANTITY	ราคาต่อหน่วย Unit Price	จำนวนเงิน (บาท) Amount (Baht)
๑	ปากกา	๒ ด้าม	๕๐ -	๑๐๐ -
			รวมเงิน(SUB TOTAL)	๑๐๐ -
			ส่วนลด(DISCOUNT)	
			ยอดเงินคงเหลือ(TOTAL)	๑๐๐ -
			ภาษีมูลค่าเพิ่ม(VAT) ๗%	๗ -
หนึ่งร้อยเจ็ดบาทถ้วน			ยอดเงินสุทธิ(NET TOTAL)	๑๐๗ -

6

ชำระสินค้า โดย :

(/) เงินสด

() เช็คธนาคาร สาขา เลขที่ เล่มที่

ลงชื่อ.....ผู้รับสินค้าลงชื่อ.....ผู้รับเงิน

วันที่ วันที่

ข้อความสำคัญในใบกำกับภาษี

- คำว่า “ใบกำกับภาษี” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
- ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษี
- ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขของเล่ม (ถ้ามี)
- ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ
- จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ โดยให้แยกออกจากมูลค่าของสินค้าหรือของบริการให้ชัดเจน
- วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี

ใบกำกับภาษีอย่างย่อ

๑. ผู้มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ

ได้แก่ ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการขายสินค้าในลักษณะขายปลีก หรือให้บริการในลักษณะบริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อได้ แต่ตัวแทนของผู้ประกอบการจดทะเบียนจะออกใบกำกับภาษีอย่างย่อไม่ได้

๒. การประกอบกิจการขายสินค้าในลักษณะขายปลีก หรือการให้บริการในลักษณะรายย่อย แก่บุคคลจำนวนมาก ที่สามารถออกใบกำกับภาษีอย่างย่อได้ ต้องมีลักษณะดังนี้

๒.๑ เป็นการขายสินค้าที่ผู้ขายทราบโดยชัดแจ้งว่าเป็นการขายให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง และได้ขายในปริมาณซึ่งตามปกติวิสัยของผู้บริโภคนั้นจะนำสินค้าไปใช้บริโภค หรือใช้สอยโดยมิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำไปขายต่อไป เช่น การขายสินค้าของกิจการแผงลอย กิจการขายของชำ กิจการขายยา กิจการจำหน่ายน้ำมัน และกิจการห้างสรรพสินค้า ทั้งนี้ เฉพาะในการขายสินค้าที่เป็นไปตามลักษณะและหรือเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น

๒.๒ การให้บริการในลักษณะบริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก เช่น การให้บริการของกิจการภัตตาคาร กิจการโรงแรม กิจการซ่อมแซมทุกชนิด กิจการโรงภาพยนตร์ และกิจการสถานบริการน้ำมัน เป็นต้น

กิจการภัตตาคาร ได้แก่ กิจการขายอาหารหรือเครื่องดื่มไม่ว่าชนิดใด ๆ รวมทั้ง กิจการรับจ้างปรุงอาหารหรือเครื่องดื่ม ทั้งนี้ ไม่ว่าในหรือนอกสถานที่ซึ่งจัดไว้ให้ประชาชนเข้าไปบริโภคได้

ผู้ประกอบการตาม ๒.๑ และ ๒.๒ ต้องจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป พร้อมทั้งสำเนาใบกำกับภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้งและผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเรียกร้อง พร้อมทั้งส่งมอบใบกำกับภาษีดังกล่าวให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

การเป็นผู้ประกอบการค้าปลีกที่มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อนั้น หากเข้าลักษณะเป็นกิจการค้าปลีกแล้ว มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อได้เลยโดยไม่ต้องขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากร

๓. รายการของใบกำกับภาษีอย่างย่อ

ใบกำกับภาษีอย่างย่อ ต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) คำว่า “ใบกำกับภาษีอย่างย่อ” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด (ต้องระบุว่า “ใบกำกับภาษีอย่างย่อ”)

(๒) ชื่อหรือชื่อย่อและเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษี

(๓) หมายเลขลำดับของใบกำกับ และหมายเลขลำดับของเล่ม (ถ้ามี)

(๔) ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ

(๕) ราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการ โดยต้องมีข้อความระบุชัดเจนว่าได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้แล้ว

(๖) วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี

(๗) ข้อความอื่นที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

สำหรับคำว่า “ใบกำกับภาษี” ตาม (๑) จะต้องมีความย่อว่า “อย่างย่อ” ต่อท้ายด้วย ดังนั้น รายการตาม (๑) จึงเป็นรายการคำว่า “ใบกำกับภาษีอย่างย่อ”

ชื่อ ชนิด หรือประเภทของสินค้าตาม (๔) จะออกเป็นรหัสก็ได้ โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนจะต้องแจ้งรหัสให้อธิบดีทราบล่วงหน้าอย่างน้อย ๑๕ วันก่อนวันใช้รหัสนั้น

รายการในใบกำกับภาษีอย่างย่อให้ทำเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ เป็นหน่วยเงินตราไทยและใช้ตัวเลขไทยหรืออารบิก เว้นแต่ในกิจการบางประเภทที่มีความจำเป็นต้องทำเป็นภาษาต่างประเทศอื่นที่มีใช้เป็นภาษาอังกฤษ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดี

การจัดทำรายการของใบกำกับภาษีอย่างย่อ กฎหมายไม่ได้เคร่งครัดอย่างการจัดทำใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป เนื่องจากภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีอย่างย่อเป็นภาษีซื้อต้องห้าม ดังนั้น จึงสามารถขีด ฆ่า ชูด ลบ ตกแต่ง ต่อเติม หรือแก้ไขให้ถูกต้องได้โดยไม่ผิดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย และกรณีที่มีรายการอื่นนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีในใบกำกับภาษีอย่างย่อก็สามารถกระทำได้ เช่น ใบกำกับภาษีอย่างย่อบางฉบับ นอกจากรายการตามที่กฎหมายกำหนด ยังมีรายการราคาสินค้าและภาษีมูลค่าเพิ่มที่แยกออกจากกันก็สามารถทำได้

ข้อสังเกต

๑. รายการของใบกำกับภาษีอย่างย่อ แตกต่างจากใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป คือ
 - ๑.๑ ไม่ต้องแสดงชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
 - ๑.๒ ชื่อ ชนิด หรือประเภทของสินค้าจะออกเป็นรหัสก็ได้
 - ๑.๓ จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มให้รวมอยู่ในมูลค่าของสินค้าหรือบริการ โดยต้องหมายเหตุว่าราคาได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้แล้ว
๒. ผู้ประกอบการจดทะเบียน ซึ่งมีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ หากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเรียกร้องใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปแบบ ผู้ประกอบการค้าปลีกจะต้องออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
๓. ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งได้รับใบกำกับภาษีอย่างย่อจะนำภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีอย่างย่อไปหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ได้ แต่หากผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าหรือเป็นผู้รับบริการ ประสงค์จะนำภาษีซื้อไปคำนวณภาษีหักออกจากภาษีขาย ก็ให้เรียกร้องเอาใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปได้ตาม ๒.

ประโยชน์ของการออกใบกำกับภาษีอย่างย่อที่เห็นได้ชัดเจนคือ ไม่ต้องระบุชื่อ ที่อยู่ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในใบกำกับภาษีอย่างย่อ ซึ่งสะดวกแก่ผู้ออก เพราะปัญหาส่วนหนึ่งของการออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปก็คือ ผู้ซื้อสินค้าฯ ไม่บอกชื่อที่อยู่

ตัวอย่างใบกำกับภาษีแบบย่อ

ABC

บริษัท เอ บี ซี จำกัด (สำนักงานใหญ่)
๑๑๑ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ
Tel. ๐๒-๑๑๑-๑๑๑๑ FAX. ๐๒-๑๑๑-๒๒๒๒ E-Mail: ABC@hotmail.com
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓

3 เล่มที่ ๐๐๑

เลขที่ ๐๐๑

2

ใบกำกับภาษีอย่างย่อ

1

TAX INVOICE

6

วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘

4

ลำดับที่ NO.	รายการสินค้า DESCRIPTION	จำนวน QUANTITY	ราคาต่อหน่วย Unit Price	จำนวนเงิน (บาท) Amount (Baht)
๑	ปากกา	๑ ด้าม	๑๐๗	-
๒	สมุด	๑ เล่ม	๑๐๗	๑๐๗
(หนึ่งร้อยสิบบาทถ้วน)			(ราคารวมภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งสิ้น)	๑๑๔ -

5

ลงชื่อ..... ผู้รับสินค้าลงชื่อ..... ผู้รับเงิน
วันที่ วันที่

ข้อความสำคัญในใบกำกับภาษี

- คำว่า “ใบกำกับภาษี” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด(ต้องระบุว่า “ใบกำกับภาษีอย่างย่อ”)
- ชื่อ หรือ ชื่อย่อ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษี
- หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขของเล่ม (ถ้ามี)
- ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ
- ราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการ โดยต้องมีข้อความระบุชัดเจนว่า ได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้แล้ว
- วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี

การใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินเพื่อออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก ซึ่งประสงค์จะใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินเพื่อออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดี และการใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด (ศึกษารายละเอียดได้จากประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๔๖) ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๖)

คำขออนุมัติให้ยื่นตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด โดยจะต้องแนบเอกสารและรายการดังต่อไปนี้พร้อมกับคำขออนุมัติ

- (๑) คุณสมบัติโดยย่อของเครื่องบันทึกการเก็บเงิน
- (๒) รายละเอียดรุ่น ยี่ห้อ หมายเลขประจำเครื่อง (Serial Number) และจำนวนเครื่องบันทึกการเก็บเงินที่ขออนุมัติ
- (๓) แผนผังแสดงตำแหน่งการวางเครื่องบันทึกการเก็บเงิน
- (๔) ในกรณีที่มีการต่อเชื่อมเครื่องบันทึกการเก็บเงินเข้ากับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อื่น ให้แสดงแผนผังระบบการต่อเชื่อมดังกล่าวด้วย
- (๕) ตัวอย่างใบกำกับภาษีอย่างย่อ และตัวอย่างรายงานการขายสินค้าหรือการให้บริการประจำวันที่ออกด้วยเครื่องบันทึกการเก็บเงิน

โดยยื่นต่ออธิบดีกรมสรรพากรผ่านสรรพากรพื้นที่ในเขตท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีสถานประกอบการหลายแห่งให้ยื่นผ่านสรรพากรพื้นที่ในเขตท้องที่ที่สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ โดยต้องยื่นคำขออนุมัติเป็นรายสถานประกอบการ และกรณีผู้ประกอบการที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ ให้ยื่นคำขออนุมัติผ่านผู้อำนวยการสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่

การใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินเพื่อออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ เป็นความสะดวกของผู้ประกอบการฯ ที่ต้องมีภาระในการเขียน หรือพิมพ์ใบกำกับภาษี โดยเฉพาะกิจการค้าปลีกซึ่งขายสินค้าหรือให้บริการแก่บุคคลจำนวนมาก และยังง่ายต่อการควบคุมตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ด้วย

อย่างไรก็ดี การใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๔๖) ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรก่อนจึงจะใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินได้ มิฉะนั้น มีความผิดตามมาตรา ๙๐/๓(๒) แห่งประมวลรัษฎากร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

การเก็บรักษาใบกำกับภาษี

ใบกำกับภาษี สำเนาใบกำกับภาษี ให้เก็บไว้ ณ สถานประกอบการที่จัดทำใบกำกับภาษี หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่วันที่ได้จัดทำใบกำกับภาษี และในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเลิกประกอบกิจการให้เก็บรักษาใบกำกับภาษีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาอยู่ในช่วงระยะเวลาที่เลิกประกอบกิจการต่อไปอีก ๒ ปี

บทกำหนดโทษ

๑. ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ไม่จัดทำใบกำกับภาษี หรือสำเนาใบกำกับภาษี หรือจัดทำแล้วไม่ส่งมอบให้ผู้ซื้อหรือผู้รับบริการ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องเสียเบี้ยปรับอีก ๒ เท่า ของภาษีมูลค่าเพิ่มตามใบกำกับภาษี
๒. ผู้ประกอบการจดทะเบียนออกใบกำกับภาษี ใบกำกับภาษีอย่างย่อ ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ โดยมีรายการในส่วนที่เป็นสาระสำคัญไม่ครบถ้วนตามกฎหมายต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๓. ผู้ประกอบการจดทะเบียนไม่ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ หรือใบแทนเอกสารดังกล่าวโดยเจตนาหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือนถึง ๗ ปี และปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และต้องเสียเบี้ยปรับอีก ๒ เท่า ของภาษีมูลค่าเพิ่มตามใบกำกับภาษี
๔. ผู้ออกใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ โดยไม่มีสิทธิออกเอกสารดังกล่าวตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือน ถึง ๗ ปี และปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และต้องเสียเบี้ยปรับอีก ๒ เท่าของจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มตามใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ หรือใบลดหนี้ และเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องเสีย นอกจากนั้นจะต้องรับผิดชอบภาษีมูลค่าเพิ่มตามจำนวนที่แสดงในใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้
๕. ผู้ประกอบการโดยเจตนา นำใบกำกับภาษีปลอม หรือใบกำกับภาษีที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไปใช้ในการเครดิตภาษี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือน ถึง ๗ ปี และปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และต้องเสียเบี้ยปรับอีก ๒ เท่าของจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มตามใบกำกับภาษี และเสียเบี้ยปรับ ๑ เท่า ฐานยื่นภาษีซื้อไว้เกินและเสียภาษีคลาดเคลื่อน และเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระหรือนำส่งโดยไม่รวมเบี้ยปรับ

การจัดทำบัญชี รายงาน บัญชีพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนด

ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มนอกจากจะมีหน้าที่ในการออกใบกำกับภาษีให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการแล้ว กฎหมายยังได้กำหนดให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจัดทำรายงานพิเศษเพื่อควบคุมการจัดเก็บและสอบยันกับแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มที่ยื่นเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นหลักฐานแสดงรายละเอียดประกอบแบบแสดงรายการภาษีและต้องจัดทำเป็นรายงานประกอบการ ประกอบด้วย รายงานภาษีขาย รายงานภาษีซื้อ รายงานสินค้าและวัตถุดิบ และใบกำกับภาษีถือเป็นเอกสารหลักฐานสำคัญที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม จะต้องนำมาใช้ประกอบการลงบันทึกในรายงานภาษีขาย (Output Tax) รายงานภาษีซื้อ (Input Tax) รายงานสินค้าและวัตถุดิบ ทั้งนี้ รูปแบบรายงานต้องมีรายการและข้อความตามแบบที่อธิบดีกำหนด และเพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจะต้องชำระภาษีหรือขอคืนภาษีในแต่ละเดือนภาษีไม่เพียงแต่เท่านั้น ใบกำกับภาษียังถือว่ามีความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีเพราะถือเป็นเอกสารหลักฐานที่ต้องใช้บันทึกเป็นรายจ่ายในทางภาษีอากร

เมื่อกล่าวถึงการจัดทำบัญชีแล้ว ธุรกิจไม่ว่ารูปแบบใด ๆ หากได้เริ่มต้นประกอบธุรกิจแล้ว กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชี ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่บัญญัติให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย และกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องจัดทำบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี และตามประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชีและเอกสารที่ใช้ประกอบการลงบัญชี และให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชียกเว้นบุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียน จัดทำงบการเงินให้ถูกต้องตามรายการย่อที่กฎหมายกำหนด และต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเว้นแต่งบการเงินของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่มีทุนไม่เกินห้าล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท และรายได้รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และต้องนำเสนองบการเงินให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ส่วนงบการเงินที่นำเสนอกรมสรรพากรยังต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor)

แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจต่าง ๆ ตามที่กล่าวถึงข้างต้นนอกจากมีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้ว เพื่อประโยชน์ในการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร จึงกำหนดให้ผู้ประกอบการไม่ว่าจะประกอบกิจการในรูปนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาต้องจัดทำบัญชี รายงานรวมทั้งบัญชีพิเศษ และการแจ้งข้อความเพิ่มเติมตามประเภทให้เป็นไปโดยถูกต้องตามประมวลรัษฎากร หรือเรียกได้ว่า “บัญชีภาษีอากร” (Tax Accounting) นอกเหนือจากบัญชีที่ต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

มาตรการบัญชีชุดเดียว และ National e-Payment

ที่ผ่านมายังมีผู้ประกอบการบางรายไม่มีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ ด้วยวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจและบางกรณีเพื่อต้องการเสียภาษีอากรน้อยลง ซึ่งทำให้การประกอบกิจการขาดความน่าเชื่อถือ และไม่สามารถวิเคราะห์ถึงสภาพกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริง และการทำธุรกรรมทางการเงินในภาพรวม ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลและทำให้รัฐบาลไม่สามารถวิเคราะห์และวางแผนในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการได้ตรงต่อความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดทำบัญชีให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการเพียงชุดเดียว จะทำให้ระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเกิดประสิทธิภาพ รัฐบาลสามารถวิเคราะห์และวางแผนในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการได้ตรงต่อความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ผู้ประกอบการเหล่านั้นจะมีเครื่องมือในการวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินธุรกิจ และสร้างความน่าเชื่อถือในการประกอบกิจการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความน่าเชื่อถือของธุรกิจ และสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและมีศักยภาพ

มาตรการบัญชีชุดเดียว ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีรายได้ไม่เกิน ๕๐๐ ล้านบาท สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่สิ้นสุดก่อนหรือในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๘ ที่ได้จดทะเบียนต่อกรมสรรพากร ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ถึง ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ ทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากร <http://www.rd.go.th> จะไม่ถูกตรวจสอบภาษีย้อนหลัง โดยที่บริษัทฯ ได้อยู่ระหว่างถูกการตรวจสอบภาษีอากร เป็นผู้ออกไปกำกับภาษีปลอม หลีกเลียงภาษีอากร หรืออยู่ในระหว่างการดำเนินคดี ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ บริษัทฯ ยังคงสามารถจดทะเบียนการใช้บัญชีชุดเดียวต่อกรมสรรพากรได้ โดยกรมสรรพากร จะดำเนินการเฉพาะกรณีอื่นๆ ต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

นอกจากนี้ยังให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ที่มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๕ ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน ๓๐ ล้าน ที่ได้จดทะเบียนเพื่อจัดทำบัญชีชุดเดียว จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนี้

กำไรสุทธิ (บาท)	อัตราภาษี	
	รอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๕๙	รอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๖๐
๐ - ๓๐๐,๐๐๐	ยกเว้น	ยกเว้น
๓๐๐,๐๐๑ ขึ้นไป		๑๐%

กล่าวได้ว่ามาตรการนี้ทำให้กรมสรรพากรก้าวเดินไปข้างหน้าด้วยกันกับผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการได้มีการทำบัญชีที่ถูกต้อง เนื่องจากที่ผ่านมาการทำบัญชี หรือลงบัญชีของผู้ประกอบการ บริษัทหลายแห่งอาจมีข้อผิดพลาด เช่น บันทึกสินทรัพย์คงเหลือน้อยไป บริษัทมีรถยนต์ อาคาร ทรัพย์สินอยู่นอกบัญชี มีการกู้เงินธนาคารในชื่อส่วนตัวนำเงินมาใช้ในกิจการ หรือมีเงินกู้ที่เป็นชื่อบริษัทกับธนาคาร แต่มีการนำไปใช้ส่วนตัวด้วย ความผิดพลาดที่เกิดขึ้น สามารถแก้ไขปรับปรุงบัญชีใหม่ให้ถูกต้องได้ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการมีบัญชีและงบการเงินที่สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ

ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย จะดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้สถาบันการเงินที่อยู่ในการกำกับดูแล ใช้บัญชีและงบการเงินที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลแสดงต่อกรมสรรพากรในการยื่นรายการภาษีเงินได้ เป็นหลักฐานในการทำธุรกรรมทางการเงินและขออนุมัติสินเชื่อกับสถาบันการเงิน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติตามประมวลรัษฎากร

นอกจากนี้ ในการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ ยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการนำระบบ e-Payment มาใช้ ซึ่งมีส่วนส่งเสริมในการทำธุรกรรมและการบริหารเงินของผู้ประกอบการให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว คล่องตัว และเกิดประสิทธิภาพ อันจะส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมต่อไป

e-Payment ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบการชำระเงินของประเทศอย่างไร และมีความเชื่อมโยงกับมาตรการบัญชีใดบ้าง

ด้วยรัฐบาลมีนโยบายที่ต้องการผลักดันระบบการชำระเงินของประเทศไทยให้เข้าสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของประเทศไทยให้สามารถรองรับธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างครบวงจร ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ยกย่องศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจและของประเทศ รวมถึงสร้างความมั่นคงให้แก่ระบบบริหารจัดการการเงินการคลังของภาครัฐ

สำหรับประโยชน์โดยตรงของระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติต่อผู้ประกอบการและกรมสรรพากรนั้น ระบบนี้จะทำให้การชำระเงินในประเทศไทยเปลี่ยนจากการชำระเงินด้วยเงินสดเป็นการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ อันจะช่วยให้การจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการมีความสะดวกและความสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการบัญชีเล่มเดียวของกรมสรรพากร โดยผู้ประกอบการสามารถใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความถูกต้องแม่นยำจากการทำธุรกรรมผ่านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติในการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนอย่างรวดเร็ว ขณะที่กรมสรรพากรก็สามารถใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวอันรวมถึงใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ในการกำกับดูแลและวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Big Data Analytics เพื่อให้ผู้ประกอบการยื่นรายการและชำระภาษีอย่างถูกต้องครบถ้วนเช่นกัน ทั้งนี้ การใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยลดการขอข้อมูลหรือหลักฐานเพิ่มเติมจากผู้ประกอบการและลดระยะเวลาการตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งทำให้ต้นทุนในการเสียภาษีของผู้ประกอบการและต้นทุนในการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรลดลงอย่างมาก รวมทั้งทำให้ประสิทธิภาพของกรมสรรพากรในการให้บริการแก่ผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้นอย่างมากเช่นกัน นอกจากนี้ผู้ประกอบการสามารถเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเข้ากับโปรแกรมจัดทำบัญชีที่ใช้อีกด้วย ดังนั้นผู้ประกอบการที่จัดตั้งขอเป็นผู้ประกอบการบัญชีเล่มเดียวกับกรมสรรพากรแล้วโดยเฉพาะที่ใช้โปรแกรมจัดทำบัญชีจะมีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงระบบการชำระเงินของประเทศไทยมากกว่า

ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติยังเป็นประโยชน์ต่อผู้เสียภาษีทุกรายและกรมสรรพากรในส่วนของการจัดทำบัญชีผู้เสียภาษี (Taxpayer Account) ในอนาคต โดยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากระบบนี้ อาทิ ข้อมูลการหักภาษี ณ ที่จ่ายจะช่วยสนับสนุนการจัดทำบัญชีผู้เสียภาษีรายบุคคลของกรมสรรพากร ซึ่งผู้เสียภาษีสามารถตรวจสอบข้อมูลการเสียภาษีของตนเองที่เป็นปัจจุบันด้วยการเข้าถึงบัญชีผู้เสียภาษีผ่านเว็บไซต์ของกรมสรรพากร เช่น ข้อมูลภาษีเงินได้ที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายและนำส่งกรมสรรพากร ข้อมูลภาษีมูลค่าเพิ่มจากใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น อันทำให้ต้นทุนในการเสียภาษีลดลงอย่างมากและทำให้ความสะดวกในการเสียภาษีเพิ่มขึ้นอย่างมากเช่นกัน

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบหลักการแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment โดยแบ่งเป็น ๕ โครงการ ดังนี้

๑. โครงการระบบการชำระเงินแบบ Any ID (นานานาม)
๒. โครงการการขยายการใช้บัตร
๓. โครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์
๔. โครงการ e-Payment ภาครัฐ
๕. โครงการการให้ความรู้และส่งเสริมการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ในส่วนนี้จะขอกล่าวถึง “โครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์” ถือเป็นหนึ่งในแผนงานสำคัญของยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยเป็นการเชื่อมโยงธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชนเข้ากับระบบภาษี ซึ่งจะทำให้การทำธุรกรรมระหว่างประชาชน ธุรกิจ และ กรมสรรพากร เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว ลดภาระในการดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารและแบบฟอร์มต่าง ๆ โดยได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๒ ส่วนหลัก ได้แก่

๓.๑ บริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice) และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt)

กรมสรรพากรมีนโยบายสนับสนุนให้ผู้เสียภาษีจัดทำและจัดส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์โดยสมัครใจมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ โดยพัฒนาระบบให้บริการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ แต่ระบบในปัจจุบันยังมีปัญหาและอุปสรรคบางประการ เช่น กระบวนการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์มีหลายขั้นตอน ช่องทางการนำส่งข้อมูลให้แก่กรมสรรพากรมีรูปแบบเดียว เป็นต้น จึงทำให้ผู้เสียภาษีไม่สามารถใช้งานระบบดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจัดทำ นำส่ง และเก็บเอกสารธุรกรรมการซื้อขายในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการทำธุรกรรมทางการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ กรมสรรพากรจะพัฒนาระบบบริการจัดทำ นำส่งและตรวจสอบข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ให้สามารถรองรับผู้ประกอบการที่มีข้อจำกัดและความต้องการที่หลากหลายได้อย่างสะดวกมากขึ้นและไม่เป็นภาระแก่ผู้ประกอบการ นอกจากนี้ กรมสรรพากรจะปรับปรุงระเบียบขั้นตอนการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ให้สะดวกมากขึ้นและเพิ่มช่องทางการนำส่งข้อมูลให้แก่กรมสรรพากร เช่น การถ่ายโอนข้อมูลแบบ Host to Host สำหรับผู้ประกอบการขนาดใหญ่และกลางที่มีข้อมูลจำนวนมาก การถ่ายโอนข้อมูลผ่านผู้ให้บริการ (Service Provider) สำหรับผู้ประกอบการขนาดใหญ่และกลางที่มีข้อมูลจำนวนไม่มาก การถ่ายโอนข้อมูลโดยการ Upload ข้อมูลและการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเว็บไซต์ของกรมสรรพากรสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็ก รวมถึงการอนุญาตให้ส่งใบกำกับภาษีผ่านระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์กลาง (Simple Centrally Signed Email) ซึ่งจะเริ่มใช้ระบบตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ สำหรับผู้เสียภาษีในระยะแรกก่อนที่ระบบการจัดทำใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ระบบใหม่จะแล้วเสร็จพร้อมใช้งานในเดือนมกราคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดเวลาบังคับใช้ระบบ e-Tax Invoice สำหรับผู้เสียภาษีกลุ่มต่างๆ เป็นดังนี้

ผู้ประกอบการ	ขนาด	เข้าระบบ e-Tax Invoice
ขนาดใหญ่	รายได้ > ๕๐๐ ล้านบาท	๑ มกราคม ๒๕๖๑
ขนาดกลาง	๓๐ ล้านบาท < รายได้ ≤ ๕๐๐ ล้านบาท	
ขนาดเล็ก	๑.๘ ล้านบาท < รายได้ ≤ ๓๐ ล้านบาท	๑ มกราคม ๒๕๖๓
ขนาดไมโคร	รายได้ ≤ ๑.๘ ล้านบาท	๑ มกราคม ๒๕๖๕

ทั้งนี้ เมื่อกรมสรรพากรสามารถรับข้อมูลภาษีซื้อ-ภาษีขายทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างครบถ้วนแล้ว ระบบของกรมสรรพากรจะสามารถจัดทำรายงานภาษีซื้อ-ภาษีขายได้โดยอัตโนมัติ (Electronic VAT Report) ซึ่งจะช่วยลดภาระของผู้ประกอบการในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

๓.๒ ระบบนำส่งรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและระบบนำส่งภาษี เมื่อมีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment โดยเชื่อมกับผู้เกี่ยวข้อง

กรมสรรพากรจะพัฒนาระบบที่เมื่อมีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment ของธนาคาร โดยธนาคารจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการนำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ถ้ามี) ให้แก่กรมสรรพากร รวมทั้งแจ้งการหักภาษี ณ ที่จ่ายให้ผู้ถูกหักทราบ พร้อมนำส่งข้อมูลจำนวนภาษีหัก ณ ที่จ่ายและข้อมูลภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) ให้แก่กรมสรรพากร ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการไม่ต้องออกหลักฐานการหักภาษี ณ ที่จ่าย นำส่งภาษี และยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายอีกต่อไป อันจะช่วยให้การเสียภาษีมีความสะดวกมากขึ้นและมีระยะเวลาลดลงอย่างมาก

อาจกล่าวได้ว่าระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ถือเป็นกลไกสำคัญในการทำธุรกรรมทางการเงินเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้ดำเนินไปได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจและของประเทศไทย รวมทั้งช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและสร้างความมั่นคงให้กับระบบบริหารจัดการการเงินการคลัง โดยพัฒนาระบบการรับ-จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน และบูรณาการระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพของประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจกรรมและกระบวนการทางเศรษฐกิจและสังคมของทุกภาคส่วน และสามารถรองรับธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้ดำเนินไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

บริการตอบข้อซักถาม กรณีที่มีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่
สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทุกพื้นที่
ศูนย์บริการข้อมูลสรรพากร RD Call Center : ๑๑๖๑